

3 Новым годам!
Happy
New Year!
Bonne
et heureuse
année!

НАРОДЖАННЯ СЯМІГОДКАЙ

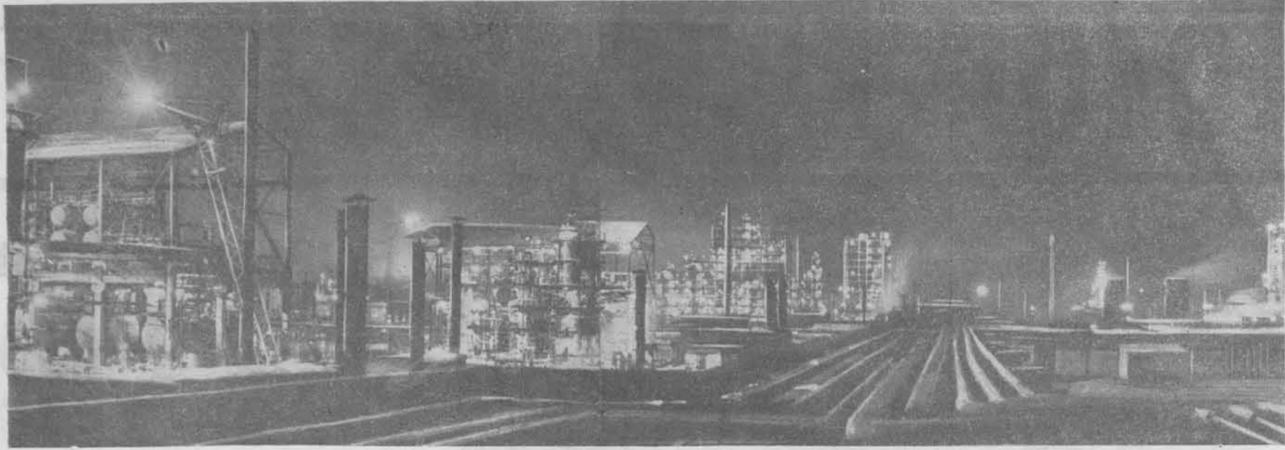
3 году ў год мацнее наша Радзіма. І як вынік гэтага, жыццё савецкіх людзей робіцца ўсё лепшым. Шмат працоўных перамог прынёс нашаму народу і 1965, апошні год сямігодкі. На 84 працэнты замест 80 па плане ўзрос агульны аб'ём прамысловасці СССР. Важны ўклад у стварэнне матэрыяльна-тэхнічнай базы камунізма ўнёс і беларускі народ. Выпуск прамысловай прадукцыі ў нашай рэспубліцы ўзрос амаль у два разы замест 1,8 раза па плане. За гады сямігодкі ў Беларусі пабудавана каля 300 буйных прадпрыемстваў і цэхаў, у тым ліку такія гіганты нашай індустрыі, як Мінскі маторны і Наваполацкі нафтаперапрацоўчы заводы, Салігорскі калійны камбінат, Гродзенскі азотнатукавы і Гомельскі суперфасфатны заводы, Брэсцкі дывановы і Баранавіцкі баваўняны камбінаты і шмат іншых.

Яшчэ больш шырокі размах набудзе будаўніцтва ў нашай рэспубліцы ў новым, 1966-ым годзе, бюджэт якога быў зацверджан нядаўна Вярхоўным Саветам СССР.

Сёння, напярэдадні Новага года, пад рубрыкай «Народжання сямігодкай» мы коратка і раскажам аб некаторых буйных прадпрыемствах, пабудаваных у Беларусі за апошнія сем год.

ФОТАРЭПАРТАЖ «НА-
РОДЖАННЯ СЯМІГОД-
КАЙ» ГЛЯДЗІЦЕ НА СТА-
РОНКАХ 2, 3, 4, 5, 7.

ДРУЖБА НЕ ВЕДАЕ МЕЖАЎ

НАРОДЖАННЯ СЯМІГОДКАЙ

Наваполацк—адзін з самых юных гарадоў нашай рэспублікі, і жыве тут у асноўным моладзь. Неспакойныя юнакі і дзяўчаты пачыналі тут будаўніцтва, пускалі першыя тэхналагічныя ўстаноўкі, а цяпер працуюць у цэхах нафтаперапрацоўчага заводу, авалоўваючы новымі складанымі прафесіямі.

Цяпер на заводзе каля 10 участкаў пераведзена на поўнае аўтаматычнае кіраванне. Усюды ўстаноўлены праграмныя прыборы.

З часу пуску першых тэхналагічных устаноўак не прайшло і трох гадоў, а магутнасць заводу за гэты час узрасла больш чым у два разы. Цяпер калектыву прадпрыемства валодае самымі даска-

нальнымі спосабамі атрымання з нафты высакаякаснага бензіну розных марак, дызельнага і кацельнага паліва, розных бітумаў.

А зусім нядаўна, у канцы лістапада, калектыву заводу сцякаваў яшчэ адну перамогу: на месяц раней тэрміну была пущана тэхналагічная ўстаноўка гідрачысткі дызельнага паліва.

Калектыву заводу абавязаны выпусціць дадаткова да канца года дзевяці тысяч тон светлых нафтапрадуктаў і атрымаць і мільён 300 тысяч рублёў звышплановага прыбытку. Гэты абавязальнасць выкананы паспяхова.

Прайшоў яшчэ год работы Беларускага Таварыства па культурных сувязях з суайчынікамі за рубяжом. Ён быў больш плённым, чым мінулы. Расшырыліся культурныя сувязі з прагрэсіўнымі арганізацыямі, асобнымі групамі землякоў і асабістымі кантактамі з многімі нашымі суайчынікамі.

Нам прыемна на парозе Новага года ўспоміць хваляючыя сустрэчы і гутаркі з землякамі на роднай зямлі. У маі і верасні гэтага года Беларусь наведвалі дзве групы суайчынікаў—сцяроў газеты «Русский голос» з ЗША. Першую з іх у колькасці 34 чалавек узначальваў Мікалай Папоў, другую з 25 чалавек—Канстанцін Радзі. Нашы госці знаёміліся з Мінскам, пабывалі ў музеях і тэатрах, на прад-

прыемствах і ў калгасах рэспублікі. Большасць з іх мелі магчымасць сустрэцца са сваімі роднымі як у Мінску, так і ў вёсках, адкуль яны выехалі некалі за мяжу.

Упершыню ў гэтым годзе на Радзіме бацькоў пабывалі дасяглыя дзеці суайчынікаў. Шаснаццаць юнакоў прыбылі ад Федэрацыі рускіх канадцаў. Гэту групу ўзначальваў адказны сакратар ФРК Піліп Дзе-нежка. Праграма знаёмства з Беларуссю была шматграннай і цікавай. Юнакі павезлі з сабой добрыя ўспаміны аб Радзіме бацькоў.

Мы з вялікім задавальненнем сустралі дэлегацыю ад Цэнтральнага праўлення і рэдакцыі газеты «Родной голос» з Аргенціны, дэлегацыю культурнага цэнтра з Уругвая. Каля

тыдня быў нашым госцем выхадзец газеты «Русский голос» наш земляк Іван Дзеярэўнюк.

За мінулы год у рэспубліку прыязджала вялікая колькасць суайчынікаў па так званых прыватных візах для сустрэчы з пражываючымі тут сваякамі. Больш ста чалавек з Англіі, Бельгіі, Італіі, Францыі, ЗША, Канады, Аўстрыі, ФРГ, Галандыі і іншых краін пабывалі ў Мінску і былі гасцямі нашага Таварыства, рэдакцыі «Голасу Радзімы» і Таварыства дружбы і культурнай сувязі з замежнымі краінамі.

Стала ўжо традыцыяй, што большасць суайчынікаў, якія прыязджаюць у Беларусь з турыстычнымі групамі або па прыватным візам, лічыць сваім абавязкам наведаць Беларускае Таварыства, рэдакцыю газеты «Голас Радзімы», рэдакцыю радыёвышчання, падзяліцца сваімі ўражаннямі аб знаходжанні на Радзіме, сваімі ўспамінамі аб мінулым і жыцці за рубяжом.

У маі 1965 года споўнілася 20 год Саюза савецкіх грамадзян у Бельгіі. Па запрашэнні Цэнтральнага праўлення Саюза на святкаванні ў Брусель выязджала дэлегацыя ад Савецкага камітэта па культурных сувязях з суайчынікамі за рубяжом. У склад гэтай дэлегацыі ўваходзілі прадстаўнікі Расіі, Украіны, Беларусі. Дэлегацыя пазнаёмілася з патрыятычнай

работай суайчынікаў за рубяжом, устанавіла асабістыя кантакты. Усё гэта, несумнянна, будзе садзейнічаць паліпшэнню нашай работы.

Яшчэ нядаўна да нас не толькі прыязджаць, але і пісаць баялася людзі, якія ў час гітлераўскага нашэсця хопілі не зрабілі крымінальных злачынстваў, але знаходзіліся на службе ў акупантаў. Многія з іх паверылі ў сілу Указа Вярхоўнага Савета СССР ад 17 верасня 1955 года. Цяпер яны пішучь нам пісьмы, звяртаюцца з просьбамі і прыязджаюць наведаць сваіх родных. Мы гутарылі з некагортнымі з іх. Яны вельмі шкадуць аб памылках, зробленых у мінулым на несвабодаўнасці або маладоці, і выказваюць жаданне садзейнічаць распаўсюджванню праўды аб Радзіме. Трэба меркаваць, што і іншыя нашы землякі, запалоўваючы варажой прапаганды, таксама будуць устанавліваць з намі кантакты і сувязі.

У гэтым годзе пад Мінскам у маляўнічым кутку «Крыжоўка» адпачывалі 29 рэбяты з Галандыі, Аўстрыі, Італіі, ФРГ, Францыі. Сярод іх былі і дзеці вяртаных палка «Нармандыя—Нёман». Наша Таварыства судзіла дэлегацыя ад Савецкага камітэта па культурных сувязях з суайчынікамі за рубяжом. У склад гэтай дэлегацыі ўваходзілі прадстаўнікі Расіі, Украіны, Беларусі. Дэлегацыя пазнаёмілася з патрыятычнай

Таварыства атрымлівае шмат пісьмаў ад рэбяты і іх бацькоў з падзякай за адданыя ім Савецкім Саюзам. У сваіх пісьмах рэбяты, між іншым, адзначаюць, што тым, хто дрэнна ведаў мову маці, было цяжка разумець таварышаў па адданыя ім і сваякоў. Гэта трэба ўлічыць рэбятам, якія ў новым годзе паждаюць прыехаць у пярнекскія лагеры.

Беларамі многія нашы землякі настрайваюць прыёмнікі на Мінск. З хваляваннем слухаюць яны пазыўныя:

— Радзіма мая дарагая...

А потым весткі з роднага краю і музыку.

Суайчынікі, якім трапляюць варажы выданні за рубяжом, пішучь часам нам, што цяпер іх выдаюць усё цяжэй робіцца паклінічаць на Савецкі Саюз. Людзей, што чытаюць нашы выданні, слухаюць радыё, прыязджаюць наведаць родных, ужо нельга шукаць і запалохаць. Работа Таварыства па культурных сувязях з суайчынікамі за рубяжом і яго актыўна, як у краіне, так і за рубяжом, садзейнічае паліпшэнню праўды аб нашай краіне, умацаванню дружбы, міру і ўзаемаарумення паміж народамі.

П. ФРАЛЮ,
адказны сакратар Беларускага Таварыства па культурных сувязях з суайчынікамі за рубяжом.

СПАТКАННЕ З МАРАЙ

У Маскве па запрашэнні Савецкага Камітэта па культурных сувязях з суайчынікамі за рубяжом знаходзілася група нашых землякаў з Бельгіі. Мета іх прыезду — удзел у семінарах для выкладчыкаў рускай мовы і кіраўнікоў мастацкай самадзейнасці.

Хто ж гэтыя жанчыны? Анна Камрыкова, Ніна Землякова, Валяціна Сучнова, Анна Палукарава, Лідзія Шчарбаненка, Раіса Чарнічанка — выкладчыцы рускай мовы, Вольга Сінгевіч, Яўгенія Якаўлева, Анастасія Іасцінчук і Вера Савельева кіруюць гурткі мастацкай самадзейнасці. Іх пятнаццаць, і ўсе яны — актывісты Саюза савецкіх грамадзян у Бельгіі.

У час заняткаў госці слухалі лекцыі аб метадах выкладання рускай мовы, наведвалі школы, гутарылі са сваімі налегамі — савецкімі настаўнікамі, разучвалі новыя песні і танцы. Многія з удзельніц семінара па 20—25 год не былі на роднай зямлі. І, зразумела, кожнай з іх хацелася папоўніць свае веды аб Радзіме, самай убачыць, а потым расказаць іншым, лютой яна стала. У вольны ад заняткаў час госці наведвалі сталічныя прадпрыемствы, музеі, канцэртныя залы, тэатры, кіно, сустраліся і гутарылі з прадстаўнікамі грамадства.

Па дарозе ў Бельгію адна са слухачак курсуў Ніна Землякова на некалькі дзён спынілася ў Мінску. Яна іх працяла сярод сваіх родных, была госцем Беларускага Таварыства па культурных сувязях з суайчынікамі за рубяжом.

На здымку: Ніна Землякова ў час наведання 21-й маскоўскай школы гутарыць з вучанцамі восьмага класа.
Г. ЕУДАКІМАВА. **Фота Н. ГРАНАВА.**

ПАДЗЕІ - ЛЮДЗІ - ФАКТЫ

КАПІЛЬ

Нядаўна ў вёсцы Блельчыцы ўступіў у строй новы цагляны клуб. У ім размясцілася бібліятэка, кабінеты для работы гурткаў мастацкай самадзейнасці, манірующая апаратура для паказу кінакарцінаў на шырокім экране.

Апаратура для шырокаэкраннага фільмаў устанавіваецца таксама ў доме культуры калгаса «Піянер», у клубе сельгасарцэлі «Большавік» і іншых гаспадарках.

ЛІДА

Калектыву заводу сельгасгаспадарчага машынабудавання звыш гадавога плана выпусціў 100 баваўняборачных машын. Завершана праграма апошняга года сямігодкі па вырабу запасных частак да сельгасгаспадарчай тэхнікі. Машынабудульнікі пачалі серыйны выпуск аўтапаілак для свінаферм, асвоілі выроб кормапрыгатавальных аргрэтаў «КН-3».

ГОМЕЛЬ

Патэнтнае пасведчанне з Бельгііступіла на «Гомсельмаш». Гэта дакумент аб прызнанні прырытэту беларускіх вучоных і інжынераў у стварэнні прычыпылова новага тэхналагічнага працэсу вырабу зорчак ланцуговых перадач — метаду радыяльнай штампоўкі.

СЕГОДНЯ В НОМЕРЕ

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ ПО-БЕЛОРУССКИ

Прошел 1965 год. С ним нам немножко грустно расставаться, как бывает грустно расставаться с добрым и верным другом. Он был плодотворным, отмечен многими славными победами. Наступающий год будет первым годом новой пятилетки, разработанной нашей партией, нашим правительством. В пятилетнем плане — забота о повышении благосостояния народа, о расцвете страны. Это новые заводы, электростанции, школы, клубы, детские сады, больницы. Это мир и спокойный творческий труд людей («ГАЛОУНАЕ — МІР»).

Прошел еще один год и в

РАШЫННЕ

аб выдачы патэнта прынята таксама ў Францыі. Прырытэту нашай краіны ў гэтай галіне зафіксаван у ЗША, ФРГ, Швецыі, Англіі, Японіі — усяго ў 10 краінах.

БАРЫСАУ

На цэнтральнай плошчы горада закончана будаўніцтва прыгожага адміністрацыйнага будынку. Працягваецца жыллёвае будаўніцтва. Нядаўна 80 сем'яў барысаўчан атрымалі ключы ад новых кватэр. Напярэдадні Новага года адбыліся наваселлі яшчэ ў двух 80-кватэрных і адным 70-кватэрным дамах.

МЯДЗЕЛЬ

Няшчына павялічваецца колькасць машын і механізмаў у сельгасарцэлі «Маладая гвардыя». Сялета калгас набыў збожжавы камбайн, сяляк, сіласарэзкі, два трактары «РС-0,9» з камплектам разнастайных навясных і прычэпных прылад.

НЯСВІЖ

Тут нядаўна адкрылася новая, трэцяя па ліку, сярэдняя школа. Да паслуг школьнікаў прасторныя класы, вучэбныя кабінеты, добра абсталяваны майстэрні для вытворчага навучання, вялікая спартыўная зала, сталовая. У трохпавярховай школе адначасова змогуць займацца 960 навучэнцаў.

ШКОЛУ

Каля мільёна рублёў даходу атрымае ў гэтым годзе калгас імя Кірава. Значная сума асігнаецца на будаўніцтва жылля для працоўнікоў вёскі. У маляўнічым кутку ўжо распачата ўзвядзенне шматкааўных аднакватэрных дамоў. У кожным намечана абсталяваць газавую і паравую ўстаноўкі, дзіцячыя пакой, спальню, прасторную

залу. Вуліцы і дарогі, якія вядуць да новага пасёлка, будуць заасфальтаваны.

На здымку: будаўнікі В. Стукалаў і А. Цудзікаў.

ших соотечественников из Австрии, Италии, ФРГ, Голландии, которые отдыхали в пионерском лагере «Крыжовка». Все больше и больше писем приходит в редакцию «Голасу Радзімы», растет число людей, читающих нашу газету, слушающих радио, узнавших правду о Советской стране.

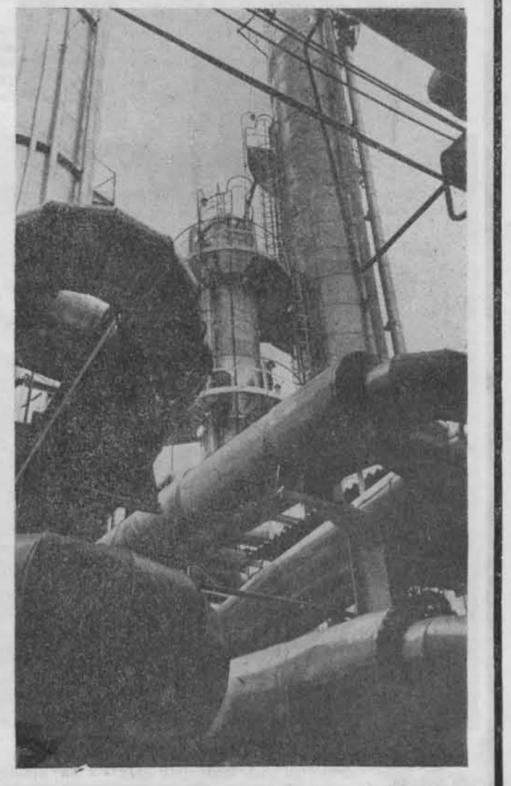
«У СІМФОНІІ БУДНЯ» — так называецца очерк, расказаваўшай о Борисовской фабрике пианино, которая начала свое существование в 1935 году как небольшая экспериментальная мастерская. Во время войны фабрика была разрушена фашистами, но уже в 1964 года выпускает больше 20 тысяч высококачественных инструментов в год. Каждый из них может украсить и своим внешним видом клуб или квартиру. В это дело вкладывают опыт и мастерство гравировщицы, стельеры, которые со вкусом подбирают образцы орехового и красного дерева, заставляют каждое изде-

НАРОДЖАННЯ СЯМІГОДКАЙ

За гады сямігодкі ля Гродзенскага азотнатукавага заводу аздотнатукавага заводу — азотнатукавага заводу. Яго прадукцыя карыстаецца шырокім попытам у калгасах і саўгасах нашага краю і Прыбалтыйскіх рэспублік. Толькі ў гэтым годзе на прадпрыемстве выраблены сотні тысяч тон мінеральных угнаенняў.

Зараз непадалёку ад Гродзенскага азотнатукавага заводу аздотнатукавага заводу новых вытворчых магутнасцей гіганта кілі. З уводам іх у строй дзюючых сельскага гаспадарка Беларусі будзе атрымліваць усё больш і больш мінеральных угнаенняў, што дазволіць атрымліваць лепшыя ўраджаі.

НА ЗДЫМКУ: Гродзенскі азотнатукавага заводу.

НАС ИНТЕРЕСУЕТ БУКВАЛЬНО ВСЁ

Вот и прошел 1965 год. В этом году прожили немало горьких дней, но были и радости. И самая большая радость для меня та, что я нашла родственников и теперь переписываюсь с ними.

Вашу газету я жду всегда с нетерпением. Нас интересует абсолютно все, ни одна самая маленькая заметка не проходит мимо нашего внимания. Хотелось бы поближе знать о жизни, интересах, духовных запросах советской молодежи. Как она относится к модным на Западе прищипкам?

У нас, в Голландии, значительная часть молодежи находится под влиянием американской моды — жить сезонными днями, а о том, что завтра будет, просто не думать. К сожалению,

здесь учба после шести классов платная, вход в спортивные общества и клубы тоже стоит денег. Вот молодежь и предоставлена улице. Жаль мне этих молодых людей, которым безразличны искусство, поэтика, благополучие собственной страны, которые не имеют ни идеалов, ни перспектив. Но есть, конечно, и здесь серьезные юноши и девушки, не безразличные к судьбам мира и родины, ищущие правду в сложных отношениях современного мира.

Примите, дорогие товарищи, мои поздравления с Новым годом и самые сердечные пожелания счастья, хотя вы и так счастливы, ибо живете на Родине.

Л. ЧЕПУРНАЯ.

Голландия.

1965 год быў паспяховым не толькі для рабочага класа нашай рэспублікі, выканаўшага свой сямігадовы план на восем месяцаў раней тэрміну. Годам вялікіх, добрых змен быў ён і для тых, хто працаваў у сельскай гаспадарцы. Толькі за 11 месяцаў 1965 года калгасы і саўгасы Беларусі далі на 30 працэнтаў малака, мяса — на 19, яек — на 21 працэнт больш, чым за такі ж тэрмін у 1964 годзе. А гэта, у сваю чаргу, прывяло да значнага росту аплаты працы калгаснікаў. Толькі за 9 месяцаў 1965 года яна ўзрасла ў сярэднім па рэспубліцы на 24 працэнты. Гэта тлумачыцца ў многім рэзкім палепшэннем справы у тых гаспадарках, паказчыкі якіх раней па розных прычынах былі горшымі, чым у перадавых калгасах і саўгасах. Наш карэспандэнт пабываў у адной з такіх гаспадарак — калгасе імя Мічуріна Стаўбцоўскага раёна і папрасіў старшыню праўлення арцелі Анатоля МАКАРЧУКА адказаць на некалькі пытанняў.

Чым растлумачыць, што ў апошнія гады калгас імя Мічуріна зрабіў добры крок наперад?

— Мне б хацелася адразу падкрэсліць, — сказаў Анатоль Васільевіч, — што такія змены характэрны літаральна для ўсіх гаспадарак. Напрыклад, вазьміце нашых суседзяў, калгас «Перамогу». У іх эканамічная паказчыкі сёлета нават лепшыя за нашы, даходы большыя, хоць два гады назад яны ў нас былі прыкладна роўнымі. А нашы даходы толькі за год узраслі на дваццаць шэсць працэнтаў! І мы ўпэўнены, што ў новым годзе рост зноў будзе не меншы. Чаму? Гэта вынік рашэнняў сакавіцкага Пленума партыі. Яны значылі для нас многае. Дзяржава ўзяла на сябе шмат сельскіх клопатаў, з якімі раней мы павінны былі спраўляцца самі.

Якія ж гэта клопаты?

— Першы — меліярацыя.

Тыя, хто мае справу з пераўвільготненымі глебамі, ведаюць, як цяжка зрабіць іх урадлівымі. Для гэтага трэба шмат грошай, тэхнікі, прычым спецыяльнай. У мінулым годзе мы асушылі 170 гектараў зямель і заплацілі за гэта механізатарам «Сельгастэхнікі» 180 тысяч рублёў. У гэтым годзе яны асушылі нам яшчэ сто трыццаць гектараў, але ўжо бясплатна. Усё зроблена за кошт дзяржавы. Нам застаецца толькі засеяць іх. На гэтым калгас эканомію сто дзесяць тысяч рублёў.

Далей. Мы выдаткоўвалі штогод па дзесяць тысяч рублёў на вапнаванне зямель. І зноў дзяржава прыйшла на дапамогу, робіць гэта зараз за свой кошт. Дзяржава ўзяла на сябе таксама клопаты па нарыхтоўцы і вывазцы торфакрошкі, электрыфікацыі. А гэта немалая для нас эканомія сродкаў.

І апошняе: рэзка павышаны закупачныя цэны на зерне, малако, мяса. Зноў жа «няпланавы» прыбытак. Цяпер за тую ж колькасць прадуктаў мы атрымліваем амаль удвая больш, чым раней. Вось так і выходзіць, што за тры апошнія гады даход арцелі ўзрос да пяцісот тысяч рублёў у год.

Як жа выдаткоўваецца агульны даход, на якія мэты, як гэта адбілася на развіцці эканомікі, аплаце працы?

— Адрозніваю падкрэсліць: рашэнні аб выдаткаванні калгаса абавязкова ўзгадняюцца на пасяджэнні праўлення, а потым зацвярджаюцца агульным сходам арцелі, як гэта і прадугледжана нашым Статутам. А зараз канкрэтна. У гэтым годзе, як я ўжо гаварыў, калгас атрымаў каля паўмільёна рублёў даходу. Амаль палова з іх пайшла на аплату працы калгаснікаў. Больш ста тысяч рублёў выдаткавана на будаўніцтва, столькі ж на іншыя гаспадарчыя патрэбы: пакупку машын, угнаенняў, гаручага. Каля ста тысяч рублёў пойдучь у так званы пераходны астатак, г. зн. на аплату працадзён у пачатку новага года. Як бачыце, увесь даход выдаткоўваем дзеля лабрабату членаў арцелі, на далейшае развіццё гаспадаркі.

Раскажыце больш падрабязна, на што былі выкарыстаны гэтыя грошы?

— Што ж, пачнём з будаўніцтва. Будаваў мы, зразумела, кожны год, прычым усё больш і больш. Вось што пабудавана ў нашых вёсках толькі за апошнія тры гады: два магазіны — у Ахрэмавічах і Крамцы, клуб, школа. Сеялілі каля ста хутароў. У асноўным усе былія хутаране жывуць у Крамцы. Раней там было восем дамоў, а зараз вырасла прыгожая вёска ў семдзесят двароў. Ці ж мала трэба было

на гэта сродкаў? Калгас аказаў дапамогу кожнаму перасяленцу: лесам, цэглай на новыя дамы, пазыкамі, транспартам. Затое вёска — залюбуешся. Электрычнасць, радыё ў кожным доме, у многіх тэлевізары. Вясной у дамы падвядуць ваду, артэзіянская шчыліна ўжо прабурана. Мы хацелі гэта зрабіць мінулым летам, але не паспелі, заканчвалі пракладку вадаправоду ў вёсцы Ахрэмавічы і заадно зрабілі два штучныя возеры ў Крынцах і Вішняўцы, рыбу ў іх запустілі.

Некалькі слоў аб гаспадарчым будаўніцтве. Толькі за тры гады ў нас з'явілася тры новыя тыпавыя цагляныя кароўнікі, два свінарнікі, цялятнік, некалькі добрых навесаў. Пачалі ўзводзіць прыгожы будынак сельсавета і праўлення калгаса, школу-дзесяцігодку.

Аб механізацыі працы таксама не забываем. Амаль усе работы на палях выконваюцца цяпер толькі машынамі. Мяркуюць самі, у нас ёсць ужо шаснаццаць трактараў, трынаццаць аўтамашын, некалькі камбайнаў і шмат розных механізмаў. Трыцю частку з іх купілі за апошнія тры гады.

А цяпер аб аплаце працы. У гэтым годзе калгас выдаў на кожны працадзень па шэсцьдзесят капеек грашыма і паўтара кілаграма збожжа. Гэта, зразумела, не тая аплата, якую мы хацелі б мець. Але гэта і не мала, калі ўлічыць дадатковую аплату кожнай сям'і, даходы ад грамадскага фонду і прыездзібнага ўчастка, з уласнай гаспадаркі. Яны не ўваходзяць у асноўную аплату працадзён.

Растлумачу на прыкладзе. Возьмем нашага жывёлавода. Паміма грошай і збожжа на працадзень, ён атрымлівае яшчэ дадатковую аплату за якасць працы і выкананне заданняў. Калі, напрыклад, свінарка атрымае ад кожнай з замацаваных за ёю свінаматак у сярэднім па адзінаццаць парасят, такой работніцы выдаецца прэмія — пяцьдзесят рублёў. А гэты план у нас выканалі ўсе свінаркі. Дадатковая аплата выдаецца жывёлаводам і за захаванне маладняку, якая складае не менш дзюхсот рублёў. За перавыкананне планаў па адкорму жывёлы таксама налічваецца дадатковая аплата, але ўжо «натурай», як гэта было вырашана на адным з агульных сходаў. Многім жывёлаводам бухгалтэрыя налічвае к канцу года па 100—120 кілаграмаў свінны. Але вось бяда, не хочучь людзі браць «натурай», просяць замяніць яе грашыма, бо гэтых прадуктаў у людзей і так хапае. Дык вось, на чарговым сходзе прыдзецца ўключыць гэтае пытан-

не ў павестку дня і, відаць, замяніць «натурой» грашыма.

Добрыя заробкі і ў паляводаў. Напрыклад, ільняводы атрымліваюць у выглядзе дадатковай аплаты да сямідзесяці працэнтаў ад агульнай сумы, атрыманай калгасам за лён. Так што «агульны працадзень» — гэта толькі частка аплаты працы нашых калгаснікаў, прычым, невялікая.

Некалькі слоў аб даходах членаў арцелі ад сваёй уласнай гаспадаркі. Ён значны. Кожная ж сям'я мае каля сарака сотых гектара зямлі, карову, цёлку, двух-трох свіней і птушак. Зразумела, уся прадукцыя прысядзібнай гаспадаркі не выкарыстоўваецца сям'ёй, і рэшткі прадаюцца на рынку або дзяржаве.

І апошняе, аб так званым «другім працадні». Я маю на ўвазе сродкі, якія атрымліваюць калгаснікі з грамадскага фонду. Сюды ўваходзіць аплата калгасам штогодных водпусцаў, бясплатны адначынак у санаторыях, бясплатная медыцынская дапамога, пенсіі і г. д. Гэта вельмі істотны пункт. Напрыклад, кожны год калгас накіроўвае ў лепшыя санаторыі краіны дванаццаць-трынаццаць чалавек. Кожная такая пецёўка абыходзіцца калгасу ў 120—130 рублёў. А ці ж бацькі не ўдзячны дзяржаве за тое, што яна вучыць бясплатна іх дзяцей? У нас цяпер няма такой сям'і, дзе не было б аднаго-двух чалавек з сярэдняй адукацыяй. Есць і вучоныя. Напрыклад, сыны Іосіфа Макавецкага Генадзь і Міхаіл скончылі аспірантуру і працуюць у Акадэміі навук у Мінску. А тыя, хто не змог у свой час атрымаць сярэднюю адукацыю, вучацца ў вячэрняй школе, зноў жа бясплатна.

І апошняе пытанне: як члены арцелі рыхтуюцца сустрэць Новы год?

— Як заўсёды, весела, за святочным сталом. 1965 год быў для нас добрым, памятным, і мы праводзім яго з годарам, з добрым настроем, з верай у новыя поспехі. Шмат будзе тостаў за шчасце, за сваю зямлю і, зразумела, за мір на зямлі. А ў першы дзень Новага года, як заўсёды, святая выйдзе на вуліцы вёсак. Будучь на іх і дзяды-марозы з падарункамі малым і тройкі са званочкам. Адным словам, будзе весела! Няхай будзе вячэлым Новы год і ў тых нашых землякоў, якія вымушаны сустракаць свята ўдалечыні ад радзімы, ад зямлі, якую прымуслі іх пакінуць панаваўшым тут некалі голад і паншчына. Шчырае прывітанне нашым землякам з Прыямоння!

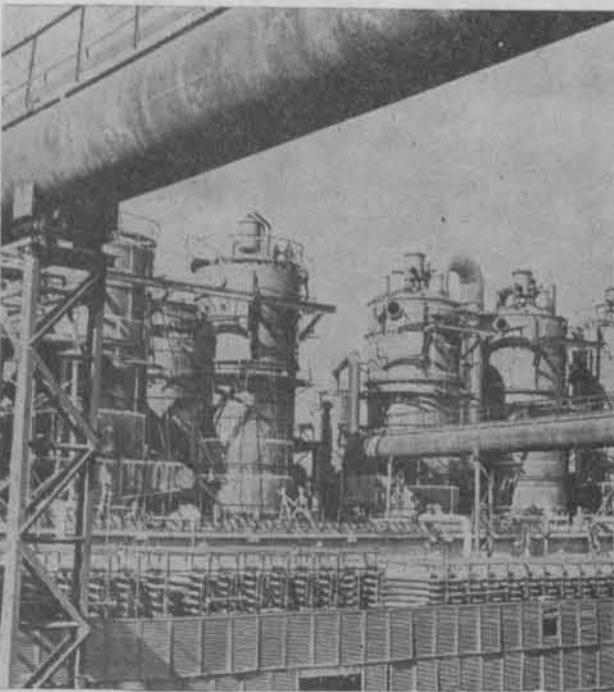
В. ВІКТАРАЎ.

в. Вішнявец.

НАРОДЖАННЯ СЯМІГОДКАЙ

Агульны выгляд ткацкага цэха Светлагорскага завода штучнага валакна.

Сушыльнае аддзяленне Гомельскага суперфасфатнага завода.

ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ

Нядаўна я пазнаёміўся з зямлячкай Клаўдзіяй Конан, якая пабывала ў гасцях у брата ў Баранавічах. Там жа жыве мой пляменнік. Ён і даў ёй мой адрас. Вярнуўшыся ў Францыю, яна напісала мне пісьмо, а потым мы сустрэліся. Вельмі многа добрага расказала мне зямлячка аб жыцці савецкіх людзей. Цяпер на майё радзіме жывуць не так, як у старыя часы, калі польскія паны разганалі беларусаў па ўсім свеце. Праўда, і тут, у Францыі, мы знайшлі сабе сяброў, таму што сумленна працём, а ў час вайны змагаліся плячо ў плячо з французскімі патрыётамі. Але радзіма застаецца радзімай, і кожная добрая вестачка адтуль напайнае сэрца радасцю.

М. ЕУДАКІМЧЫК.

Францыя.

Англія лічыцца багатай краінай, але я, жывучы тут, нешта не купаюся ў гэтым багатстве. Жыццё з кожным днём робіцца ўсё даражэй, і цяпер мы не маем лішняга пенса, каб адкласці на «чорны дзень». Я цікавіўся ў турыстаў, як жывуць людзі ў СССР, і лічу, што там рабочаму пражыць значна лягчэй, чым у нас. У савецкага чалавека ёсць многа розных ільгот

і правоў. А што датычыць цен, то яны, можа, у Англіі і ніжэйшыя на ізолкі, ніткі і гузікі, а хлеб і ўсё іншае неабходнае каштуе тут даражэй. А калі дадаць да гэтага вечную пазрозу беспрацоўя, якой няма ў Савецкім Саюзе?

Адным словам, працуй і працуй, пакуль маеш сілы, а для бізнесменаў, што ж, Англія — краіна спраўды багатая.

А. ХОХА.

Англія.

Когда я уезжал в гости к родным в Советский Союз, состояние моего здоровья вызывало тревогу у врача, и он с трудом разрешил мне поездку. Теперь же он находит, что здоровье мое намного улучшилось и спрашивает, отчего это. А меня только спроси — я и начинаю рассказывать о Родине и не могу остановиться. Я ему описал наши хвойные леса, их целебный аромат, гостеприимство и радушие земляков. Врач выслушал все это и сказал, что такие поездки для меня ценнее любых лекарств и что следующий раз он уже не станет меня отговаривать.

В. ЛИХОТА.

Францыя.

У сімфоніі

будняў...

ПРАЗ лясы і доли, убіраючы ў сябе крынічныя воды безлічы ручаёў і рачулак, амаль праз усю Беларусь з поўначы на поўдзень цячэ Бярэзіна. На сваіх светлых хвалях нясе яна рыбацкія чаўны, платы і баржы, дастаўляе людзям каштоўныя грузы. А для Барысаўскай фабрыкі піяніна, карпусы якой спускаюцца да самай вады, у ракі-працаўніцы падарунак асаблівы — высокія, стромкія елкі, што ідуць на выраб самай адказнай часткі інструмента — дэкі. Не кожная елка прыгодна для такой ролі. Тут патрэбна таленавітае, плавучае дрэва, якое на мове майстроў называецца «рэзанансавая елка» — прамаслойная, без адзінага сучка, з роўнымі, пэўнай велічыні ўзроставымі кольцамі.

А па чыгунках краіны спяшаюцца да фабрыкі цягнікі, грузаныя букам і грабам, ліпай і грушай. Гэтыя і іншыя пароды дрэў патрэбны для таго, каб зрабіць піяніна мілагучным, прыгожым, трывалым.

Кожнаму прадпрыемству ўласцівы свой характэрны пах. На піянінай фабрыцы — гэта пах хвоі, смалы, свежых дошак. Ён пачынаецца на беразе ля вялікіх штабеляў драўніны, лясным водарам напаяняе раскросны цэх, моцным настоем агортае ў сушыльным цэху, па абодвы бакі якога выстраіліся сушыльныя камеры. Да яго далучаецца саладкаваты пах сталярнага клею ў дрэвапрацоўным цэху, адкуль гатовыя дэталі паступаюць у зборачны. Тут корпус інструмента, паступова абрастаючы дэталямі, прымае прывычныя для вока абрысы.

У свеце механічных піл, у рытмічным перастуку малаткоў і мяккім пашчоўкванні аўтаматаў, пад шоргат паліравальных машын — у сімфоніі працоўных будняў нараджаецца цудоўны музычны інструмент, які нясе ў жыццё людзей асалоду і прыгажосць.

Рабочыя дзвюхтысячнага калектыву маюць розныя прафесіі, і сярод іх такія, што стаяць паміж звычайнай рабочай спецыяльнасцю і творчай мастацкай працай. Гэта, у першую чаргу, сотні працаўнікоў піянінага цэха, што займаюцца настройкай і інтаніроўкай. Дакладны і развіты слых трэба мець, каб не толькі настроіць інструмент, але і дабіцца аднолькавага гучання ўсіх струн па тэмбры.

Неабходна, каб піяніна не толькі добра гучала, але сваім знешнім выглядам упрыгожвала клуб або кватэру. У гэту справу ўключаюць вопыт і майстэрства гравіроўшчыкі, якія аздабляюць малюнкам бліскучую паверхню чорных піяніна, падкрэсліваючы бездакорную строгасць яе паліроўкі. А сталяры з дрэвапрацоўчага цэха, абліцоўваючы светлыя інструменты, з густам падбіраюць узоры арэхавага і чырвонага дрэва, прымушаюць кожны выраб зайграць сваім непаўторным малюнкам.

ЗВЯЛІКАЙ любоўю да справы працуе ў гэтым цэху сталяр Іона Фаркаш, лёс якога, напэўна, зацікавіць нашых суайчыннікаў за мяжой. Гэты чалавек, вывезены фашыстамі з Закарпацкай Украіны, быў на доўгія гады адрэзаны ад свету калючым дротам Заксенхаўзена, Бухенвальда, Асвенціма і Дахау. У лагер для перамешчаных асоб, куды трапіў Фаркаш пасля прыходу амерыканскіх войск, прыехалі вярбоўшчыкі з Ізраіля. Яны ўгаворвалі ўсіх яўрэяў вярнуцца на «абетаваную зямлю» продкаў. Знясіленага, змучанага, страціўшага ўсіх родных, Фаркаша няцяжка было ўгаварыць.

Але ў Ізраілі ён адразу ж сутыкнуўся з супярэчнасцямі буржуазнага свету, яшчэ паглыбленымі складанасцю пасляваеннай абстаноўкі. Мясцовыя прадпрыемальнікі бессаромна эксплуатавалі прыехаўшых, якія вымушаны былі згаджацца на любыя ўмовы. Узніклі канфлікты паміж яўрэямі — выхадцамі з розных краін. Асабліва моцным быў антаганізм паміж так званымі «чорнымі» (прыбылымі з Афрыкі) і «белымі» яўрэямі.

Сам Іона Фаркаш не ведаў Савецкай улады, але многа чуў аб СССР ад барысаўчанкі Раі Бабровай, якую ён тут сустрэў і якая стала яго жонкай. Як толькі Фаркашы даведзіліся, што сваякі Раі жывыя і змогуць іх прыняць, яны аформілі дакументы на выезд у Савецкі Саюз.

— Я не толькі не шкадую, што прыехаў сюды, — гаворыць Іона Шоламавіч, — але лічу гэта самым правільным крокам у маім жыцці. Тут рабочы чалавек, якой бы нацыянальнасці ён ні быў, знаходзіць павагу і прызнанне.

Сапраўды, на фабрыцы вельмі цёпла адносяцца да Фаркаша і яго жонкі, якая працуе тут жа. Яго работа добра аплочваецца — 130 рублёў у месяц. Новы год Іона Шоламавіч сустрэне ў новым уласным доме з чатырох пакояў. За святочным сталом збярэцца ўся сям'я: старэйшая дачка Аня, работніца швейнага аталье, пяцікласнік Саша, з Мінска прыедзе студэнтка палітэхнікума Міра. Хутка яна стане спецыялістам па пластмасах, і бацьку вельмі хацелася б, каб яна прыйшла працаваць на новы завод пластмасавых вырабаў у Барысаве.

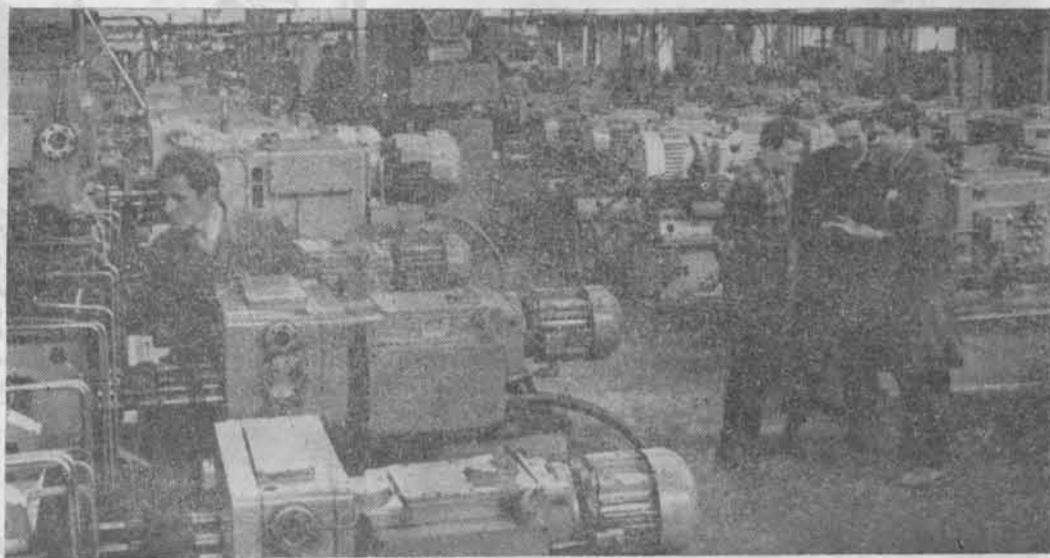
БАРЫСАЎСКАЯ фабрыка піяніна, спачатку эксперыментальная майстэрня, пачала сваё існаванне ў 1935 годзе, калі яна выпусціла першыя сем піяніна. Фашысцкія акупанты пакінулі чорны след у памяці рабочых, ператварыўшы фабрыку радасці ў фабрыку трунаў. З кожным пасляваенным годам прадпрыемства шырылася і мацнела і з 1964 года выпускае больш 20 тысяч піяніна ў год. Гэтыя піяніна ідуць у Расію і Прыбалтыку, Казахстан і Сярэдняю Азію, у кожны беларускі горад, у вясковыя хаты, клубы, музычныя школы.

Не забыты і старадаўнія народныя інструменты. Тут жа, на фабрыцы, па заказах прафесійных і самадзейных аркестраў вырабляюцца цымбалы. А зарубежным заказчыкам асабліва падабаюцца барысаўскія кілафоны, якія Англія, напрыклад, купляе вялікімі партыямі — да 40 тысяч у год.

Навагоднюю ноч, безумоўна, немагчыма ўявіць без музыкі. І ў песню радасці і працы, якая разальецца ў гэту ноч над нашай неабсяжнай краінай, уплятуць свае меладычныя галасы барысаўскія піяніна з маркай «Беларусь».

С. КЛІМКОВІЧ,
Т. РЭУТОВІЧ.

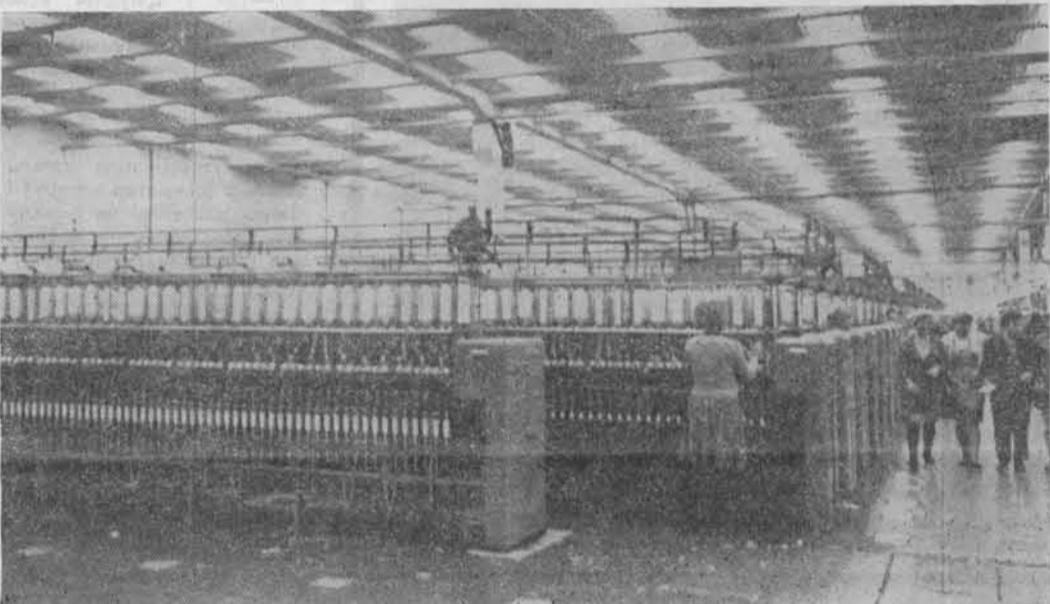
НАРОДЖАННЯ СЯМІГОДКАЙ

Маторны завод — высокамеханізаванае прадпрыемства. Тут працуюць 24 аўтаматычныя лініі, якія выконваюць сотні тэхналагічных аперацый.

Гігант маторабудавання рэспублікі, народжаны сямігодкай, набірае тэмпы. Летам

гэтага года з яго канвеера сышоў юбілейны трактарны рухавік. Гэта вялікі поспех маладога прадпрыемства. Рабочыя, інжынеры і тэхнікі ў сціслыя тэрміны асвоілі новую для іх вытворчасць і цяпер поўнаасцю забяспечваюць Мінскі трактарны завод дызельнымі рухавікамі.

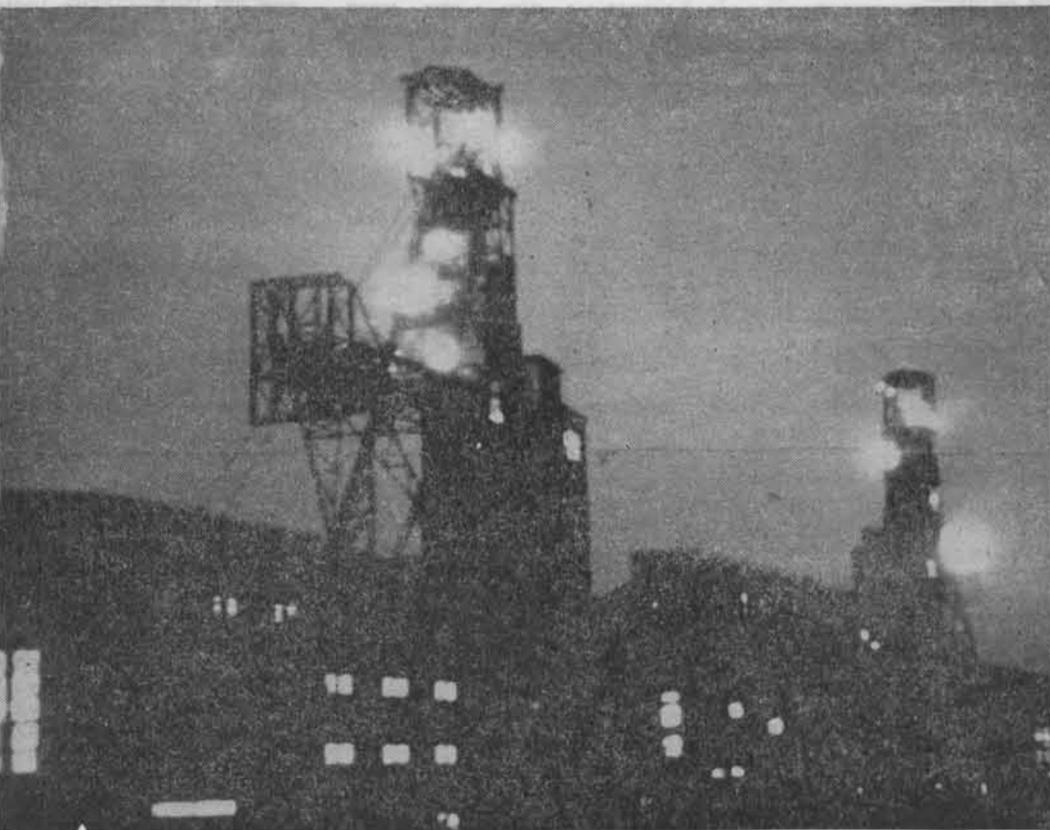

Спынімся на паўночна-ўсходняй ускраіне Баранавіч, каля галоўнага корпуса баваўнянага камбіната. Вось канец рабочай змены. Ствараецца ўражанне, быццам вялізны карабель прычаліў да берага, і адразу ж ад яго пацяклі ручайкі людзей. Гэта яны будавалі прадпрыемства, а цяпер асвоілі новыя прафесіі і працуюць тут.

Прамысловая пляцоўка прадпрыемства займае 45 гектараў. Ужо дзейнічае 111 тысяч прадзільных верацён. Неўзабаве будзе ўведзена ў строй 3890 ткацкіх станкоў. Пачне працаваць аддзелачная фабрыка.

Калектыв малады. Сярэдні ўзрост рабочых тут не перавышае 22 гады. Многія рабочыя вучацца на вытворча-тэхнічных курсах, у школе перадавога вопыту. Без адрыву ад вытворчасці ў вуня займаюцца 53 чалавекі, у тэхнікумах—229, заканчваюць сярэдняю школу 579 маладых рабочых.

На камбінаце ёсць грамадскі навукова-даследчы інстытут баваўнянай прамысловасці. І працуюць у ім не толькі інжынеры і тэхнікі, а і памочнікі майстроў, перадавыя рабочыя

Першыя кілаграмы сільвініту, здабытага ў шахтах Другога калійнага камбіната, паступілі на пагрузачныя бункеры абагачаль-

най фабрыкі. На будаўніцтва новага гіганта хіміі затрачана часу на паўтара года менш, чым на збудаванне Першага камбіната.

НАРОДЖАНЫЯ СЯМІГОДКАЙ

Мінск. Вуліца Талбухіна.

Орша. Вуліца Міру.

Наваполацк. Вуліца Маладзёжная.

БЫЦЬ ВЕРНЫМІ ПРЫСЯЗЕ

«Мы ўрачыста клянёмся нястомна змагацца за тое, каб назаўсёды быў знішчаны фашызм ва ўсіх яго праўленнях і каб ва ўсім свеце ўстанавілася сапраўдная дэмакратыя.

Мы ўрачыста клянёмся нястомна змагацца за забеспячэнне трывалага міру ва ўсім свеце як адзіную гарантыю шчасця нашых сем'яў і шчасця нашых дзяцей».

Гэта клятва-прысяга прагучала дваццаць год назад, 26 лістапада 1945 года ў Парыжы на кангрэсе Міжнароднай федэрацыі жанчын, які па сутнасці заснаваў і зацвердзіў Міжнародную дэмакратычную федэрацыю жанчын (МДФЖ).

Міжнародная дэмакратычная федэрацыя жанчын зарадзілася значна раней, калі побач са сваімі бацькамі, братамі і мужамі жанчыны змагаліся супраць фашызму. Нават у канцэнтрацыйных лагерах жанчыны працягвалі супраціўленне фашысцкаму тэрору.

У лагер смерці ў Асвенціме былі кінуты патрыёткі 28 краін Еўропы. Розныя мовы, нацыянальнасці, веравызнанні, пераконанні, сацыяльнае становішча не раз'ядноўвалі жанчын. Ва ўсіх іх быў адзін агульны вопраг—фашызм.

У адной арганізацыі аб'ядналіся полькі Ванда Якубоўская, Марыя Ясінская, Іна Шаблоўская, чэшкі Здэнка Нядведава, Вера Фалтынава, Уласта Клаўдзівава, французжанкі Мары Клод Вайян-Куцюр'е, Даніэль Казанова, Сімона Сампе, Адэт Еліна, нямецкія камуністкі Герда Шнейдэр, Орлі Райхерт, Ана Блюмауэр, бельгіяка Маля Цыметбаум, рускія Ірына Ха-

рына, Жэня Сарычава, Ніна Гусева, Надзя Катэнка, Клаўдзія Мандрычэнка і іншыя савецкія патрыёткі.

Мужныя савецкія жанчыны—ўрачы Вольга Кліменка, Лідзія Серабранская, Любоў Алпатава, рызыкуючы жыццём, імкнуліся вырваць з лап смерці як мага больш людзей.

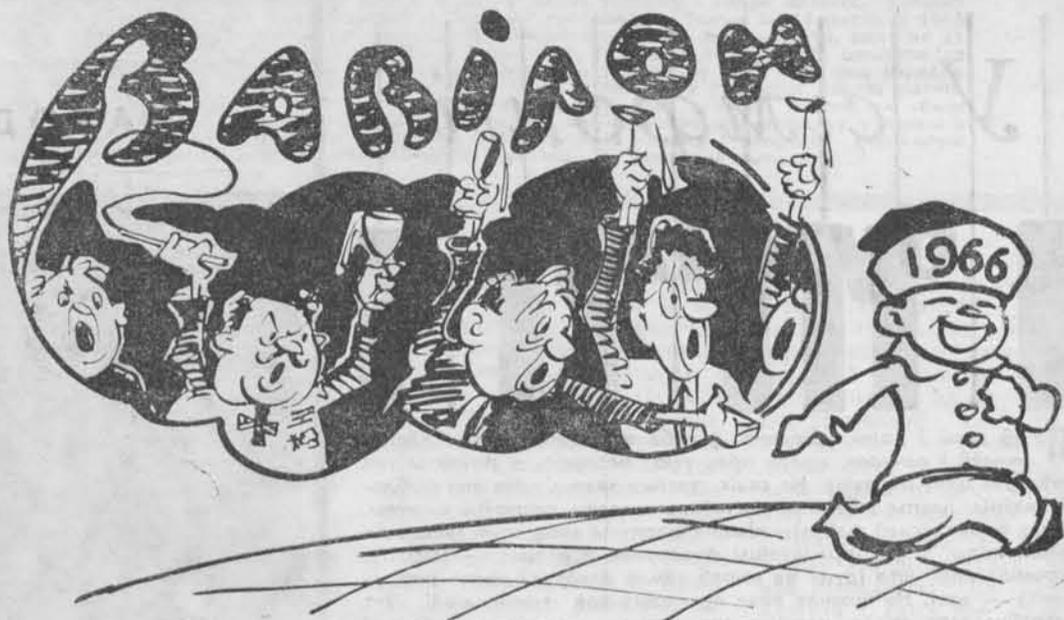
Мяне ратавала Лідзія Серабранская, а потым пра мяне клапаціліся польскія жанчыны: медыцынская сястра пані Оленька, чэшка Юліянка, рускія дзяўчаты Клава Мандрычэнка, Мета (у лагеры прозвішчаў амаль не ведалі, таму імёны многіх да гэтага часу невядомы).

Вязні Асвенціма рабілі ўсё, каб палегчыць пакуты дзяцей. Адны кралі хлеб, лякарствы, адзенне, іншыя лячылі, трэція ўпатай прыносілі моркву, бульбу, чацвёртыя вязалі шкарпэткі, шапачкі і кофтачкі для малых.

Ніна Гусева, настаўніца са Смаленскай вобласці, і Надзя Катэнка, настаўніца з Харкава, расказвалі дзецям аб іх Радзіме, чыталі напамяць казкі Пушкіна, развучвалі песні і ўнушалі дзецям, што хутка яны вернуцца на Радзіму да сваіх бацькоў.

Нас, перажыўшых жахі вайны, жахі фашызму, не можа не трывожыць гонка ўзбраенняў, выношванне планаў распаўсюджвання ядзернай зброі.

Маці зямлі ведаюць, што нельга абараняць жыццё і шчасце дзяцей, не адстойваючы справы міру. У выніку другой сусветнай вайны мільёны жанчын сталі ўдовамі, мільёны дзяцей асірацелі. Гэта не павінна паўтарыцца!

(Рэпартаж з Нью-Йорка)

Навагодняму банкету ў нью-йоркскім «Клубе свабоды паняволеных народаў» павінна было папярэднічаць дзелавое афіцыйнае пасяджэнне яго сяброў і прыхільнікаў. Збіраліся, аднак, марудна, і стары белаказацкі манархіст Глазкоў, прэзідэнт «клубу свабоды», ён жа па сумяшчальніцтву завадатай «Антыкамуністычнага інтэрнацыяналу», пахмурна пазіраў на гэдзіннік.

— Не спяшаюцца, суччыны дзеці,— бурчэў ён.— Так і цікуюць абмінуць афіцыйную частку імпрэзы— мой даклад. А вось на неафіцыйную частку— пачостку, як вы здагадаецеся, пастараюцца трапіць усе. А чаму? Распусціліся. Няма належнай дысцыпліны. Не тое, што ў наш час... Эх-х! Бізуном бы іх казацкім па адпаведнаму месцу...

Прысутныя пры гэтым ізраільцянін Хавіў Шыбер (сакратар клубу) і амерыканец Пільсбюры рэагавалі на тыраду Глазкова па-рознаму. Пільсбюры, не зразумеўшы апошняй фразы, недарэчна ўжываўся, а Шыбер з папрокам паківаў галавой:

— Ай-яй-яй! Пане Глазкоў! Колькі год жыўце ў вольным свеце і раптам такія словы!

— Ну, ладна, ладна,— прымірэнна адгукнуўся Глазкоў.— Ты бачыш, я непакоюся. А наогул, міл чалавек, лепш не супярэч мне. Калі б гэта было паўсотні год назад, там, у Расіі, я б з табой пагаварыў, як ты сам здагадаваешся, іначай... Я паказаў бы табе «інтэрнацыянал» (Божа! Адно гэта слова, адзін напамін абуджае ва мне тыгра)... А цяпер вось што: давай правер, хто прысутнічае, ды і пачнём.

Хавіў Шыбер раскрыў дасье, зазірнуў у паперы, потым выйшаў у суседняе памяшканне—невялічкую залю, адкуль чуліся галасы мужчын. Сябры «клубу свабоды» і галоўнай управы міжнароднай суполкі—іх было дзсяткі два—гутарылі на розных мовах. Гэта, аднак, не перашкаджала ім аднолькава хціва пазіраць на столікі з навагодняй пачасткай, прыкрытыя да пары да часу цэлафанавай паперай. Шыбер прычмокнуў языком і ўткнуўся носам у спіс, дзе побач з прозвішчам кожнага ўказвалася, хто ён і каго рэпрэзентуе. Сакратар стаў мармытаць упаўголоса, манатонна, як на маленні ў сінгагозе.

— Глазкоў... Старшыня галоўнага казацкага замежнага прадстаўніцтва. Ёсць? Ёсць! Хавіў Шыбер—генеральны сакратар антыкамуністычнай лігі Ізраіля. Ёсць. Пільсбюры—прадстаўнік Амерыкі. Ёсць? Ёсць. Мэлікаў—прадстаўнік паняволеных азербайджанцаў? Ёсць?—Шыбер глянуў на залю.—Ёсць! Галобаў—ад паняволеных баўгараў. Ёсць? Ёсць. Мярляк—ад паняволеных беларусаў. Ёсць? А можа няма? Мярляк!

— Я тутачкі!—адгукнуўся колішні гітлераўскі паслугач, а цяпер заўзятый змагар-вызвольнік.

Большасць «прадстаўнікоў паняволеных» была на месцы: ад венграў, румынаў, чэхаў, славакаў, палякаў, харватаў, сербаў, латышоў, албанцаў, кубінцаў... Не было толькі каўказскага дашнака Гэваргяна і украінскага «незалежніка» Прыходзькі, якія затрымаліся ў суседнім бары. Адсутнічалі і прадстаўнікі некаторых «паняволеных» азіятаў.

— Пачнём?—павярнуўся прэзідэнт гэтага вавілона да Пільсбюры.—Тым часам падыйдуць і астатнія.

Той згадзіўся. А Шыбер жа ўнёс папраўку: пачынаць з неафіцыйнай часткі, каб правучыць недысцыплінаваных...

Пасля першых келіхаў з тостамі «за стары адыходзячы год» слова ўзяў рускі манархіст, які воляй лёсу стаў на чале гэтага стракатага зборшчыка.

Глазкоў (паводле скарочанай стэнаграмы): Панове! Гляджу я сёння на вас, прадстаўнікоў многіх краін і народаў, і душа радуецца: ву-унь нас колькі! Сіла! Дайшло да таго, што змаглі свой інтэрнацыянал зарганізаваць.

А быў жа час, калі мы, рускія эмігранты, былі ў поўнай адзіноце. Памятаю, першыя з нас прыехалі сюды ў Нью-Йорк якраз пад Новы 1918 год. Пасля нашых утульных маёнткаў ды асабнякоў Новы свет, як вы самі здагадаецеся, з непрывычкі паказаўся нам горш за Стары.

З таго часу і да моманту, калі пад Новы

1959 год на Кубе здарылася рэвалюцыя і на берагах Фларыды высадзіліся першыя кубінскія эмігранты (ківок з усмешкай у бок кубінца Фернандэса), прайшло нямала год. Скажу, аднак, што папаўненне нашых шэрагаў адбывалася нераўнамерна. Ад часу падзеяў 1917 года і аж да восені 1939 года наогул мала хто тут паказаўся, і мы, рускія, проста засумавалі. У 1939 годзе, дзякуй богу, прыбыў першы, хоць і нязначны кантынгент з крэсаў усходніх Польшчы, а ўлетку 1940 года—з Бесарабіі і Прыбалтыкі (ківок у бок Брунвіча).

Найбольшы наплыў эмігрантаў, як вы самі здагадаецеся, адбываўся ў 1945 годзе і на працягу наступных некалькіх год. Апошнімі, як я ўжо казаў, к нам прыбылі кубінцы. Але на гэтым кропку ставіць заўчасна. Ёсць усе падставы, спадзявацца, што нашы змагарныя рады, як вы самі здагадаецеся, будуць усцяж расці... (Тут амерыканец Пільсбюры, які ўвесь час неспакойна прыслухоўваўся да слоў прамойцы, нахіліўся да Шыбера і даволі голасна прашптаў: «Што вярзе гэты стары пень? Падкажыце, каб змяніў пласцінку. Няхай скажа лепш пра барацьбу супраць камуністычных рэвалюцый». Сакратар прыўзняўся і зашаптаў штосьці на вуха свайму шэфу).

Глазкоў: А? Што ты бубніш? Ага! Зразумеў... Панове! Я хацеў бы яшчэ коратка застанавіцца на сродках барацьбы, якая вядзецца супраць камуністычнай экспансіі.

Што датычыць Расіі, то значную ролю ў гэтай барацьбе адыграў, я сказаў бы, наш казацкі бізун, які паказаў сябе нядрэнна яшчэ ў 1905 годзе. Часценька свістаў ён над галавамі бунтаўшчыкоў.

Але што мог зрабіць бізун, калі рэвалюцыйная бацька заразіла народныя масы! Шыбеніцы і кулі не дапамагалі. А як спіснулі карабачошку, усё, наогул, як вы самі здагадаецеся, пайшло да д'ябла. Не далі рады ні гарматы, ні танкі, ні бомбы. Не памагла збройна інтэрвенцыя аж чатырнаццаці дзяржаў.

Вось іменна тады, калі нам не ўдалося ні аднавіць манархію, ні ўратаваць урад Керанскага, Расія, як вы самі здагадаецеся, і стала паняволенай.

Пазней дэмакратычны Запад выкарміў Гітлера і памог яму рушыць на Усход, каб вызваліць тамтэйшых тубыльцаў з камуністычнай няволі. Але тыя замест удзячнасці фюрэру схаліліся за зброю і, як вы самі здагадаецеся, давялі яго да магілы. Так, дзівакі, і засталіся паняволенымі.

Польмыя камуністычнай рэвалюцыі перакінулася на многія іншыя краіны. І тыя, хто спрабаваў яго патухчыць, аказаліся падсмаленымі і вымушаны былі эмігрыраваць.

Што нас радуе, дык гэта сталае ўдасканалванне сродкаў барацьбы супраць рэвалюцыйнага працэсу. Што мы мелі раней? Бізун, кулю, шыбеніцу. А цяпер? Авіяносьбіты, бамбардзіроўшчыкі «Б-52», навейшыя кулямёты і гарматы, газы і, як вы самі здагадаецеся, напалм. З дапамогай гэтых сродкаў амерыканскае камандаванне спрабавала пераканаць в'етнамцаў у перавазе амерыканскага ладу жыцця і ўратаваць іх ад камуністычнага небяспекі. Але тыя ўпёрліся, яўна рызыкуючы зрабіць паняволенымі. Тады ў Пентагоне было рашана з дапамогай тых жа ды іншых сродкаў перабіць усё насельніцтва В'етнама і тым самым уратаваць яго ад смяртэльнай небяспекі камунізма. Аднак в'етнамцы даюць рашучы збройны адпор, і, як вы самі здагадаецеся, невядома яшчэ, чым усё скончыцца. (Тут амерыканец Пільсбюры кінуў на Глазкова і прабурчэў: «Кончыцца тым, што прыдзецца змяніць старога балбатуна». Шыбер: «І я так думаю»).

Глазкоў: Заканчваючы сваё выступленне, я зноў звяртаюся да таго, з чаго пачаў, і падымаю навагодні тост за пастаянны рост і ўмацаванне нашых эміграцыйных шэрагаў! (На залі сярод змагароў, якія займаліся пітвом і ежай і не вельмі ўважліва слухалі прамойцу, падняўся вэрхал: адны крычалі «бравы», другія «далоў». У азарце спрэчак кожны перайшоў на сваю мову, і ніхто нікога толкам не мог зразумець... А за вокнамі «клубу свабоды паняволеных» ужо крочыў Новы, 1966 год. І, праўду кажучы, нічога добрага ён не нёс усім гэтым адшчапенцам).

М. РАЖКОУ-РУЖЫЦКІ.

Данута Біцэль-Загнетава

ЛОВАЦЬ

Ціхая Ловаць
Каменьчыкі ловіць.
Кінуў каменьчык —
Пырскую струменьчык.
Шэры каменьчык...
Жоўтае дно...
Хвалі скамечаны,
Як палатно...
Шэлчуцца з ветрам
Змоўніцы-вербы.
Скача сцяжынка,
Нібы смяшынка...
Сонная Ловаць
Смяшынку ловіць.
Кінула ў хвалі,
Мы не дагналі.
Гушкае Ловаць
Жоўтую лотаць...

Можа сядзем з табой за
вёслы

І павернем
У тыя вёскі,
І павернем
У тыя вёсны,
Дзе не хмарыцца,
Дзе не старыцца,
Дзе наўна і хораша
марыцца.
І цяпер там
Гайдаецца лісце,
Дзе спаткаліся мы калісьці...
Хоць бы повістам
Салавейкавым
У мяне ля акенца
Стаў.
Да цябе,
Да цябе, як да вечнасці, —
Не дастаць.
Да цябе
Мне, бяскрылай вербачцы,
Пехатой не дайсі...
Я паслала б па ветрыку

Вестачку...
Але ветрык
Заціх.

НЁМАНУ

Трывожныя думкі дарог
Зэўсёды вядуць да цябе.
А сёння з духмяных бароў
Ты сам
Насустрэч прыбег.

Стаю з берагамі ў рост,
Не ў сілах адвесці вачэй,
А ты ўдалячынь наўпрост
Праз сэрца маё цячэш.

І — рук загарэлых ўзмах —
Па хвалях лёгкі удар.
Я стану табой сама —
Пайду, паплыву
Удаль.

...Шчочку да вуснаў туліць,
Каб таямніцу спытаць:
— Белая Русь,
Матуля,
Гэта дзяўчынка?
Так?
Як называецца дзіўна...
Ты пра яе раскажы...
— Белая Русь —
Радзіма,
Перад табой ляжыць.
Крыжкі —
Яна адгукнецца
Звонам гарачых кос.
Кропля з ліста сарвецца,
Ускалыхнецца плёс.
Даль захлынецца громам —

Белая Русь запяе.
І азарыцца Нёман —
Чыстае вока яе...
Ці сняцца табе
Хвілінаю
Вусны
З гаркотай калінавай?
Сасонка
З дзівочым позіркам,
Што зябла на росах
Позенька?..
Яна для цябе —
Бяссонніца...
Яна без цябе —
Бяздомніца...
Ці сніцца часамі
Ці помніцца?

BYELORUSSIA: SCIENCE AND CULTURE

EDUCATION.

The tsarist aristocracy did not admit workers and peasants to science or knowledge. About 80 per cent of the entire Byelorussian population were illiterate before 1917. The tsarist regime suppressed even the language of the Byelorussian people. The teaching in the native language at schools as well as the publication of the Byelorussian progressive literature were prohibited. The tsarism persecuted the outstanding people's writers Yanka Kupala, Yakub Kolas and others.

There was not a single institution of higher learning in pre-revolutionary Byelorussia.

The Soviet Power helped the Byelorussians not only to restore their national culture but also to enrich it. A genuine cultural revolution has been carried out in the Republic. Byelorussia is a country of complete literacy. Over two million people or about a third of the entire population are embraced with various types of education, which is free. Students of secondary and higher educational institutions receive state scholarships.

The transition has been completed to universal eight-year education. A new type of educational institutions — boarding schools — develops. Nearly 88,000 children study and live in them.

Byelorussia has 26 institutions of higher learning, including the Minsk University, and 105 secondary special educational institutions with a student body of more than 180,000 persons. There are over 90 students of higher educational institutions per 10,000 of the population in Byelorussia. Moreover, thousands of young people study in

the institutions of higher learning in Moscow, Leningrad and other cities of the Soviet Union.

ACADEMY

The Academy of Sciences of the B.S.S.R. which unites dozens of scientific research institutes makes a big contribution into the development of science. The institutes of the Academy of Sciences have over 11,000 specialists, including more than 2,600 doctors and candidates of sciences. 313,000 specialists with higher or secondary special education are engaged in the national economy of the Byelorussian S.S.R.

LITERATURE

The Byelorussian national literature has been successfully developing. The works of the Byelorussian writers Y. Kupala, Y. Kolas, K. Cherny, M. Lynkov, K. Krapiva, P. Glebka, A. Kuleshov, M. Tank, I. Shamyakin, F. Pestrak, I. Melezh, Y. Bryl and many others are well known not only in the Soviet Union but in other countries as well. P. Brovka, People's Poet of Byelorussia was conferred the title of the Lenin Prize Winner in 1962.

THEATRE LIFE

The arts of the Byelorussian people have reached a golden age. There are 11 theatres in the Republic, including 8 drama theatres, a theatre of opera and ballet and two young spectator theatres. In addition to the state theatres, there are over 21,000 amateur art groups in which more than 300,000 singers, dancers and musicians participate. 26 people's theatres and 7 song and dance ensembles are working.

Such prominent artists as the People's Actors of the U.S.S.R. G. Glebov, B. Platonov, L. Rzhetskaya perform on the stage. Music by Tchaikovsky and Verdi, the Byelorussian composers N. Churkin, A. Aladow, E. Tikotsky, D. Kaminsky, A. Bogatirev, V. Olovnikov, Y. Semenyaka, G. Vagner and others sounds in the opera and ballet theatre and concert halls.

The Byelorussian State Choir directed by the People's Actor of the U.S.S.R. G. Shirma is well known in the Soviet Union and abroad. Concerts given by the Byelorussian State Folk Choir, the Byelorussian State Dance Ensemble, the State Symphony Orchestra and other musical collectives of the Byelorussian State Philharmonic Society enjoy a success with the public.

CINEMA

Byelorussia has two motion-picture studios. The Byelorussian movie makers have created a

number of highly artistic motion pictures which are shown with success on the screens of the Soviet Union and foreign countries. Cinema has become a genuinely mass art. There are now over 4,400 motion-picture theatres and film projection units in the Byelorussian towns and villages. In 1963 alone film showings in the Republic were attended by 11 million people.

ARTS, MUSEUMS

Fine arts and sculpture have been widely developed. Byelorussian painters and sculptors have created quite a few works which are highly appreciated by the public.

The Republic has 37 museums, 5,344 clubhouses, 7,487 libraries with 54 million books which are read by about 5 million persons. Books, magazines and newspapers have become a common feature of the life of workers, collective farmers and intellectuals.

„RUSSIAN WINTER FESTIVAL“

Winter, with its snow and ice and many other things, is telling us that New Year is not so far away. Preparations are afoot everywhere. The administration of the USSR Exhibition of Economic Achievements has also started work on the «Russian Winter Festival» — an art parade that will start on December 25 and last until January 10. It should be remembered that the Exhibition occupies a vast park, numerous halls, restaurants and cafés. A huge New Year tree will be set up, and the programme of gala productions will include performances by famous actors like Irina Bugrimova, Yuri Nikulin and

Mikhail Shuidin. Its New Year parties will be attended by more than 130,000 schoolchildren. Special New Year youth concerts will be sponsored at the «Gold Wheat Ear» Restaurant where variety and student drama groups will hold the floor. The sports programme will include horse-racing and figure-skating contests. A special pond will be prepared for the «wauruses» (the winter swimming enthusiasts). Visitors will have to beware of troikas, reindeer sleighs and dog sledges, urged on by their enthusiastic passengers.

Nikolai NOVIKOV.

СПРАВАЗДАЧА МУЗЫКАНТАЎ

Адбыўся чарговы пленум Саюза кампазітараў БССР. Ён прыцягнуў увагу грамадскасці і шматлікіх аматараў музыкі сталіцы Беларусі. Па запрашэнню праўлення Саюза на пленум прыехалі госці — прадстаўнікі мастацтва братніх савецкіх рэспублік.

З шасці пленарных канцэртаў асабліва ўважліва ў мінскіх слухачоў і гасцей выклікалі два сімфанічныя канцэрты. Праграма іх у асноўным складалася з музычных прэм'ер. Тут упершыню прагучалі: Музыка для струнных, дзвюх труб і саліруючага баяна Д. Смольскага; Канцэрт для голасу з аркестрам Я. Глебава—першы твор гэтага жанру ў беларускай музыцы; сімфанічная уверцюра-балада «Дзевятае мая» М. Аладава; Канцэрт для кантрабаса з аркестрам А. Багатырова і Канцэрт-казка для фартэпіяна з аркестрам Р. Бутвілоўскага.

Цікава прайшлі два камерныя канцэрты — навінкі беларускай вакальна-інструментальнай музыкі. У якасці выканаўцаў выступілі лепшыя салісты — спевакі і інструменталісты Мінска, а таксама Масквы.

З новымі песнямі, хорамі, творамі народнай музыкі, эстраднымі п'есамі, напісанымі кампазітарамі рэспублікі ў апошні час, пазнаёмлі калектывы Дзяржаўнага народнага хору БССР, Акадэмічнай харавой капэлы, Дзяржаўнага народнага аркестра, хору і эстраднага аркестра і салісты Беларускага радыё і тэлебачання.

ПРЭМ'ЕРЫ МІНСКІХ ТЭАТРАЎ

У пераднавагоднія дні жыхары беларускай сталіцы змогуць пазнаёміцца з прэм'ерамі мінскіх тэатраў.

НА ЗДЫМКАХ (злева направа):

1. Сцэна са спектакля опернага тэатра «Чыю-Чыю-Сан». У ролі Чыю-Чыю-Сан Т. Шымко, у ролі Сузукі — Р. Асіпава.

2. Артыст драматычнага тэатра імя Янкі Купалы С. Бірыла і артыстка З. Браварская выконваюць вядучыя ролі ў спектаклі «Дзядзя Ваня» па п'есе А. Чэхава.

3. Пастаноўка спектакля «Дзеці сонца» па п'есе М. Горкага. У ролях: Пратасай — артыст С. Галуза, Алена Мікалаеўна — О. Шах-Парон, Вайн — А. Карсакоўскі.

Фота Ул. КРУКА.

ЧЕТВЕРТАЯ ИСТОРИЯ

— Ну, ладно, — сдался он, наконец, — но только... — И выразительно взглянув на нас, добавил:

— Только — уговор.
— Н-и-и-ну! — вырвался у нас нетерпеливый возглас. Кто-то выкрикнул:

— Молчим! Могла!
Знаменитый клоун Олег Попов поднялся с кресла, в котором сидел уже часа полтора, подошел к двери, пощупал замок и, повернувшись к хозяину, спросил:

— Надежный?
Хозяин-литератор, известный своими приключенческими повестями, взглянул на Попова и очень серьезно ответил:

— Еще не родился человек... Попов замахал руками:
— ...Который сумел бы открыть. Знаю, знаю. Ладно. Но у нас в цирке каждому петуху известно, что нет таких замков, которые не сумел бы открыть ворюга, влюбленный в свою профессию. Дело, однако, не в этом. То, что я вам хочу рассказать, приключилось несколько лет назад, когда наш цирк впервые отправился на Запад. В числе других артистов в первой гастрольной поездке советского цирка по Западной Европе довелось участвовать и мне. Мы выехали из Москвы в середине января. На следующий день в Минске я получил телеграмму такого содержания: «Туфлю выслала следом тчку цепу Анна».

Все мы, собравшиеся новогодней ночью у писателя Василия Скалкина, слушали Олега Попова, стараясь не проронить ни слова. Это была уже четвертая история о наиболее памятных и неожиданных событиях, рассказанная в ту ночь.

— Итак, — продолжал Олег Попов, — телеграмма заканчивалась словами: «Цепу Анна».

Мую жену зовут Анна, и поэтому таинственное «цепу» я без труда расшифровал. Конечно же, оно означало «цепую». Но что за туфлю она мне выслала? Вскоре выяснилось и это. В предотъездной суматохе я оставил дома туфлю, которую надеваю для исполнения одной сценки. Все кончилось очень хорошо. К началу выступлений в Брюсселе нога моя была «вооружена».

После Брюсселя мы выступали в Антверпене. Затем отправились в Париж, потом в Марсель, Сент-Этьенн и Лион... Из Франции мы уехали в Лондон. И везде я показывал сценку с туфлей, которая в конце концов порядком изнасилась. Надо было ее сменить. Купил новую, а старую, уезжая в Манчестер, оставил в номере лондонской гостиницы.

В Манчестере, когда мы, собираясь на представление, усаживались в автобус, из гости-

ницы выбежала служанка. Размахивая ярким пакетом, она что-то кричала нам. Переводчица взяла пакет, прочла адрес и обратилась ко мне:

— Олег, вам.

Я развернул пакет. В нем оказалась старая туфля. К посылке была приложена записка. Коридорная из лондонской гостиницы, которая видела наш спектакль, выражала свое беспокойство, «как бы отсутствие туфли не помешало выступлению мистера Попова в Манчестере». Обнаружив ее в номере, коридорная сочла своим долгом переслать мне туфлю авиапочтой. Тогда этот эпизод показался нам забавным, и друзья весело смеялись над забывчивостью «мистера Попова». Кто-то посоветовал мне сохранить туфлю на память. Но в это время мы подъехали к Манчестерскому цирку, и я ее бросил в укромный уголок машины.

Войдя в отведенную мне артистическую уборную, я переоделся и сел уже гримироваться, когда услышал стук в дверь. Открыл. Передо мной, смущенно улыбаясь, стоял водитель нашего автобуса. Он что-то быстро произнес по-английски и протянул мне туфлю. Смущенный еще больше, чем он, я взял его «находку» и, как мог, выразил свою признательность шоферу за заботу. Парень ушел, а я с досадой швырнул туфлю, подумав: «как мне все же избавиться от нее?» И я выбросил туфлю в урну для мусора, стоящую в темном углу за кулисами. Признаться, я почувствовал облегчение, когда автобус тронулся и никто не кинулся догонять нас, чтобы вернуть мне... Словом, прощай, мой честно отслуживший реквизит.

Мы приехали в цирк на следующий вечер. Я отпер дверь своей комнаты, повернул выключатель и... остолбенел: на столике перед зеркалом лежала моя туфля. Потертая, сморщенная, с примятым задником, она словно улыбалась: «Хочешь сбить меня? Не выйдет!»

Я вытер пот, выступивший на лбу. Но тут опять постучали. Вошла наша переводчица с какой-то другой, незнакомой женщиной. Еле удерживая смех, переводчица сказала:

— Уборщица просит передать вам, что она обнаружила вашу туфлю и положила на столик. Ей, между прочим, очень нравится сценка с туфлей.

— Спасибо, спасибо, — пробормотал я в ответ. Когда уборщица вышла, я стал упрашивать переводчицу никому не рассказывать об этом эпизоде. Она обещала.

Оставшись один, я схватил злополучную туфлю, подбежал к открытому окну и... Но—нет! Это чересчур наивно. Я уже научен, знаю, что делать. Завернул ее в бумагу и положил в карман, а в гостинице переложил в портфель.

Наступил день нашего отъезда домой. Команда советского теплохода радушно приняла нашу группу. Когда мы вышли в открытое море, я, прогуливаясь по палубе, тихонько, будто нечаянно, обронил пакетик с туфлей. В тот же момент я услышал приятный молодой басок одного из матросов:

— Товарищ! Вы что-то потеряли.

— Спасибо! Очень благодарен!

Подняв сверток, я прошел дальше. Оглянулся — никого. Тогда я размахнулся и выбросил пакет за борт. Волна подхватила его. Еще пару минут он был виден, а затем затерялся среди волн.

В эту ночь я, наконец, спал совершенно спокойно. Проснувшись утром, прежде всего взглянул в портфель — пакета не было. Значит, это не сон, теперь я, наконец, избавился от туфли. С легким сердцем отправился в кают-компанию завтракать, а потом вышел на палубу подышать. Тут и там маячили фигуры других пассажиров, тоже любовавшихся причудливыми разбегами волн.

Внезапно, словно молния, вспыхнула мысль: «А ведь туфлю где-нибудь приберет к берегу. Что тогда?»

Мысль эта не покидала меня до самого Ленинграда — конечного пункта нашего морского путешествия. На берегу нас встречала толпа родных и товарищей. Ко мне кинулся приятель:

— Олег, дорогой! Тут тебе пакетик!.. Чего ты вдруг побледнел? Морская болезнь?

— Не знаю, не знаю. Что за пакетик?

— Жена тебе письмецо прислала и фотографию дочки. Но что с тобой, нехорошо?

— Хорошо, все очень хорошо!

Я обнял и крепко расцеловал друга.

В Москве по дороге с вокзала спросил жену:

— Тут не поступай на мое имя пакет?

— Нет, а что? Ты ждешь пакета?

— Нет, не жду, но мало ли что...

Мой ответ ей показался странным. Но на всякий случай она заставила меня измерить температуру... Вот и все, — сказал Олег Попов и улыбнулся. — Как видите, ничего особенного... Но вот...

Он вдруг начал бледнеть. Мы всполошились:

— Олег, что произошло, в чем дело?

— Ничего, друзья, ничего. Только... Только мне неожиданно пришла в голову странная, ужаснувшая меня мысль: здесь среди вас есть писатели и журналисты. И вдруг... Вдруг кто-нибудь из вас вздумает опубликовать в печати этот эпизод. А тогда, быть может, прочтает его человек, у которого теперь моя туфля. И человек этот еще чего доброго возьмет да и...

— Нет, — в голосе Олега явственно прозвучала трагическая нота, — умоляю, заклинаю: если есть у вас хоть капля человеколюбия, никогда никому не рассказывайте эту историю. Тс-тс-тс! Обещаете?

— Обещаем! — твердо и дружно сказали мы.

СУСТРЭЧА

З ДЫНАМАУЦАМІ

Сотні аматараў футбала сабраліся ў клубе імя Дзяржынскага на сустрэчу з мінскімі дынамаўцамі.

Аб выніках сезона расказаў старшы трэнер каманды А. Сявідаў. Ён, у прыватнасці, напаміну, што дынамаўцы ўпершыню былі фіналістамі розыгрышу Кубка СССР. Каманда заняла чацвёртае месца ў чэмпіянаце краіны. Старшы трэнер запэўніў прысутных, што каманда прыкладзе ўсе сілы каб у будучым сезоне замацаваць дасягнутыя рубяжы.

Футбалістам былі ўручаны сувеніры.

НА П'ЕДЭСТАЛЕ ГОНАРУ

У Саратаве закончыўся камандны чэмпіят краіны па класічнай барацьбе. Каманда Беларусі ў саставе І. Острага, І. Броўкі, А. Караваева, Г. Казюскага, В. Фелелава, Д. Когана, А. Зялёнкі і В. Сусіча стала сярэбраным прызёрам чэмпіянату Савецкага Саюза.

ЗИМОВЫ ДЗЯНЕК.

Фота А. Глінскага.

ВАС ШУКАЮЦЬ І ЧАКАЮЦЬ СВАЯКІ

МІЦКЕВІЧ Надзежда Вялянцінаўна шукае свайго брата ЛЯХА Уладзіміра Вялянцінавіча, урадженца вёскі Усцінавічы Вілейскага раёна Мінскай вобласці. У пачатку 1944 года ён быў вывезены фашыстамі ў Германію.

Асоб, якія ведаюць аб месцы яго знаходжання, просім паведаміць па адрасу: Мінская вобл., Вілейскі раён, вёска Усцінавічы, Міцкевіч Н. В.

РЕДАКЦЫЯНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС:
Мінск, Ленінскі праспект, 77.
Дом друку.
Рэдакцыя газет «Голас Радзімы», тэлефоны: 6-19-31, 6-97-92, 3-25-52, 6-18-88.

БЕРЕЗКА

УМЕРЕННО

Как буд - то в сва - - - - - деб - ном на -
- ря - - - - - де - - - - - бе - рёз - ке - рус - - - - - ска - и сто -
- ит. - - - - - Ей ве - тор - неж - - - - - но куд - ря
гла - - - - - дит, се - рёз - ки соли - - - - - це
зо - ло - - - - - тит, ой ве - тор - неж - - - - - но куд - ря

гла - дит, се - рёз - ки соли - по зо - ло -
- рит. - - - - - // - - - - - я

Слова А. ВЛАСЕНКОВА

Музыка М. ШУМИЛИНА.

Как будто в свадебном наряде,
Березка русская стоит.
Ей ветер нежно кудри гладит,
Серезки солнце золотит.

И как тут не сказать, друзья,
Что для меня березка эта —
Мой край родной и песнь моя.

Под нею раннею весною
Девчата водят хоровод.
Ее красавицей лесною
Зовет недаром наш народ.
В ней столько нежности и света!

Да ведама харавых калектываў: музыка да песні «Ты мне вясною прыснілася» напісана кампазітарам Ю. Семянянам, а не І. Кузняцовым, як гэта памылкова было надрукавана ў нашай газеце — № 46 (901).